

Drugs for Dementia

Mga Gamot para sa Demensya

Ano ang mga gamot para sa demensya?

Ang mga gamot para sa demensya ay mga gamot na ginagamit upang pamahalaan ang mga sintomas ng demensya, partikular ang sakit na Alzheimer, na pinaka-karaniwang anyo ng demensya. Dahil walang lunas para sa sakit na Alzheimer, ang pangunahing layunin ng mga paggamot na ito ay ang pagpapabuti ng kalidad ng buhay para sa taong may demensya at kanilang mga tagapag-alaga. Maaari nilang pabagalin ang pag-akyat ng kakayahang pangkaisipan, pamahalaan ang mga sintomas ng pag-uugali, at gamutin ang mga partikular na sintomas o nakakasabay na kondisyon.

TMayroong dalawang uri ng gamot para sa dementia na ginagamit sa pamamahala ng mga sintomas ng sakit na Alzheimer:

- **Acetylcholinesterase (AChE) inhibitors** (*Donepezil, Galantamine, Rivastigmine*): Ang mga gamot na ito ay pumipigil sa pagkasira ng acetylcholine, isang kemikal sa utak na mahalaga para sa alaala at pag-iisip. Ito ay inireseta para sa banayad hanggang katamtamang sintomas ng Alzheimer.
- **NMDA antagonist** (*Memantine*): Ang gamot na ito ay humaharang sa mga nakakalason na epekto na nauugnay sa labis na kemikal sa utak na tinatawag na glutamate at kinokontrol ang aktibasyon nito. Ito ay inireseta para sa katamtaman hanggang sa malubhang sintomas ng Alzheimer's.

Ang iba pang mga gamot ay maaari ring gamitin sa mga pasyenteng may demensya na may mga sintomas na pangilos at sikolohikal. Ang mga antipsychotic at antidepressant ay maaaring gamitin upang pamahalaan ang mga sintomas tulad ng pagkabala, pagtaas ng pagkasabik, agresyon, maling paniniwala at mga ilusyon.

Ano-ano ang karaniwang epekto?

Uri ng gamot sa demensya	Karaniwang epekto	Pahayag
Acetylcholinesterase inhibitors Donepezil, Galantamine, Rlvastigmine	➤ Pagtatae ➤ Pagduduwal at pagsusuka ➤ Mababang gana sa pagkain ➤ Sakit sa ulo ➤ Pagkahilo ➤ Pagkahilo ➤ Sait sa pagtulog ➤ Bangungot o di normal na panaginip ➤ Paghilab ng kalamnan	Inumin kasama ng pagkain, mas mainam kung isang buong pagkain, upang mabawasan ang mga epekto sa gastrointestinal.
NMDA antagonist Memantine	➤ Sakit sa ulo ➤ Konstipasyon ➤ Pagkahilo ➤ Pagkahilo ➤ Kalituhan ➤ Pagkapagod ➤ Pagtaas ng timbang ➤ Hirap sa pag-ihi	Maaaring inumin kasama o walang pagkain sa parehong oras araw-araw.

Maaari ko bang itigil ang pag-inom ng mga gamot ko para sa demensya?

Ang pagtigil sa mga gamot para sa demensya ay hindi dapat gawin nang hindi kumokonsulta sa iyong mga doktor. Ang mga gamot na ito ay dinisenyo upang pamahalaan ang mga sintomas at mapanatili ang function ng pag-iisip, at ang biglaang pagtigil sa mga ito ay maaaring magdulot ng paglala ng mga sintomas.

Gaano katagal ko kailangang inumin ang aking mga gamot para sa demensya?

Ang tagal ng paggamot ay nag-iiba-iba depende sa indibidwal, sa pag-unlad ng sakit, at sa gamot na inireseta. Gabayan ka ng iyong tagapagbigay ng pangangalagang pangkalusugan sa tamang tagal ng paggamot. Mahalaga na maunawaan na ang mga gamot na ito ay hindi lunas kundi tumutulong upang pamahalaan at pabagalin ang pag-unlad ng sakit.

Kapag umuusad ang dementia sa yugto kung saan ang pasyente ay ganap na umaasa sa iba para sa lahat ng pangunahing pang-araw-araw na gawain, at ang orihinal na layunin ng mga gamot na ito, na mapanatili ang kakayahang pag-iisip at paggana, ay hindi na maaabot, dapat isaalang-alang ang pagtigil sa gamot. Gayunpaman, huwag subukang itigil ang mga gamot nang mag-isa nang walang gabay mula sa iyong mga doktor.

Ano ang dapat gawin ng tagapag-alaga kung ayaw inumin ng pasyente ang kanilang gamot para sa dementia?

Kung ayaw inumin ng pasyente ang kanyang gamot, mahalaga para sa mga tagapag-alaga na lapitan ang sitwasyon nang may pasensya at pag-unawa. Mahalaga ang bukas na komunikasyon. Talakayin ang kahalagahan ng gamot, ang mga benepisyo nito, at ang mga potensyal na panganib ng hindi pag-inom nito. Kung patuloy na tumatanggi ang pasyente, maaaring kapaki-pakinabang na isali ang doktor o isang propesyonal sa mental na kalusugan sa pag-uusap. Maaari silang magbigay ng karagdagang impormasyon at katiyakan, o magsuggest ng mga alternatibong paggamot kung kinakailangan. Tandaan, mahalagang igalang ang awtonomiya at damdamin ng pasyente habang sinisiguro rin ang kanilang kalusugan at kaligtasan.

DAPAT GAWIN

1. Mahigpit na sundin ang mga tagubilin ng doktor

2. Bigyang-pansin ang pangalan ng gamot, dosis at dalas ng pag-gamit, atbp. bago uminom ng iyong gamot

3. Basahin nang maigi ang label ng reseta

4. Bigyang-pansin ang dosis, indikasyon, kontraindikasyon at mga epekto

5. Unawain ang pamamaraan ng pag-gamit

6. Itago nang maayos ang iyong gamot

7. Kumpletuhin ang itinakdang kurso maliban kung may ibang tagubilin

8. Kung mayroon kang anumang mga tanong, makipag-usap sa iyong pamilya at tanungin ang iyong mga propesyonal sa pangangalagang pangkalusugan

<u>HINDI DAPAT GAWIN</u>
1. Huwag baguhin ang dosis ng iyong gamot sa iyong sarili
2. Itigil ang pag-inom ng iyong gamot maliban kung may payo ng iyong doktor
3. Uminom ng alak habang umiinom ng iyong gamot
4. Ilipat ang iyong gamot sa ibang bote
5. Huwag uminom ng ibang gamot maliban kung ito ay inireseta ng iyong doktor
6. Magsinungaling ka sa iyong mga doktor tungkol sa iyong pagsunod

Ang dokumentong ito ay isang pagsasalin ng orihinal sa Ingles. Sakaling magkaron ng pagsasalungat, ang Ingles na bersyon ang mananaig